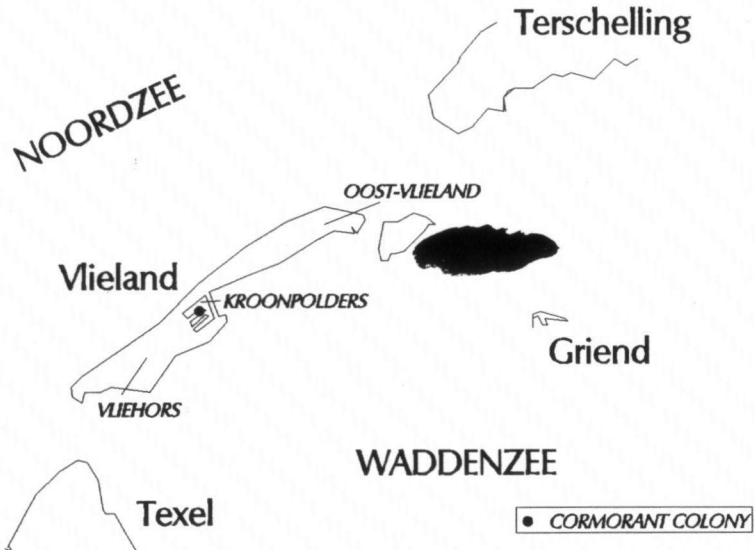

Aalscholvers *Phalacrocorax carbo* als broedvogel op Vlieland

Cormorants breeding on Vlieland

Met het snel groeien van de populatie Aalscholvers *Phalacrocorax carbo* in Nederland is geleidelijk aan ook de kustzone als broedplaats in betekenis toegenomen. Na vestigingen op Voorne (Bakker & Lok 1985), het Zwane-water (Costers 1993), het kunstmatige eilandje De Hond (Leopold & Van den Berg 1992) en een mislukte poging tot vestiging in de Amsterdamse Waterleidingduinen (Costers 1993), vestigde de soort zich in 1994 op Vlieland (Hustings & Van Dijk 1994).

De kolonie op Vlieland bestond het eerste jaar uit een vijftal grondnesten op een vrijwel kale zandplaat midden in de Kroonpolders (figuur 1). De nesten bestaan uit een hoge 'trommel' van gevlochten takken en in de onmiddellijke omgeving van de kolonie roesten adulte en onvolwassen Aalscholvers. In 1995 was de kolonie verdrievoudigd tot ongeveer 36 nesten (moeilijk precies te tellen, maar in elk geval tussen de 32 en 40 broedparen). Eind april, toen

Figuur 1. Locatie kolonie Aalscholvers in de Kroonpolders, Vlieland
Figure 1. Location of Cormorant colony, Kroonpolders, Vlieland

de broedvogels vast op de nesten zaten (eifase) waren er midden op de dag meestal ongeveer 100 Aalscholvers (waaronder 10 onvolwassen vogels en 36 broedende exemplaren) op de broedplaats aanwezig en bestond de kolonie uit drie vlak bij elkaar gelegen clusters nesten. De snelle groei van de kolonie zoals nu op Vlieland waargenomen, komt overeen met de ontwikkelingen op Voorne, in het Zwanenwater (Costers 1993) en geeft aan dat immigratie de voornaamste oorzaak van de groei is. Indien de reconstructie van de vestiging op De Hond in de oostelijke Waddenzee correct is (Koks 1994), dan groeide deze kolonie veel geleidelijker.

De waargenomen toename als broedvogel aan de kust is geheel conform de verwachtingen. In de kustzone werden de afgelopen twintig jaar geleidelijk aan steeds grotere aantallen Aalscholvers gezien (Camphuysen & Van Dijk 1983, Platteeuw *et al.* 1994). In het Waddengebied en in de kop van Noord-Holland ontstonden steeds omvangrijkere roestplaatsen nabij gunstige foerageergebieden (Keijl & Koopman 1991, Leopold & Van den Berg 1992, Costers 1993, Camphuysen & Leopold 1994). Ook in de Duitse Waddenzee hebben zich inmiddels kolonies Aalscholvers gevestigd (Südbeck & Hälterlein 1995). Waarschijnlijk zal de Aalscholver zich in de nabije toekomst ook nog wel op Terschelling, Griend of Texel (Schorren of De Muy) vestigen.

Summary A new colony of Cormorants was established on Vlieland in 1994 (5 nests) and this colony numbered around 36 nests in 1985. The rapid expansion of Cormorants in The Netherlands has led to an increased use of the coastal zone and the establishment of several colonies near the coast of this formerly typical inland species.

- Bakker L. & Lok C.M. 1985. Aalscholvers *Phalacrocorax carbo*, een nieuwe broedvogel op Voorne. *Limosa* 58: 145-148.
- Camphuysen C.J. & Dijk J.van 1983. Zee- en kustvogels langs de Nederlandse kust, 1974-79. *Limosa* 56: 81-230.
- Camphuysen C.J. & Leopold M.F. 1994. Atlas of seabirds in the southern North Sea. IBN Research report 94/6, NIOZ Report 1994-8, Institute for Forestry and Nature Research, Netherlands Institute for Sea Research and Dutch Seabird Group, Texel.
- Costers R. 1993. De spectaculaire toename van de Aalscholver rond Petten. *De Windbreker* no. 58: 13-17.
- Hustings F. & Dijk A.J. van 1994. Eerste indrukken broedvogels 1994. *SOVON Nieuws* 1994(4): 7.
- Keijl G.O. & Koopman E.V. 1991. Veel Aalscholvers *Phalacrocorax carbo* en Dwergsterns *Sterna albifrons* op Rottumeroog in juli en augustus 1990. *Sula* 5: 146-149.
- Koks B. 1994. Broedvogelmonitoring in het Nederlandse Waddengebied in 1993. SOVON-monitoringsrapport 94-02. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Leopold M.F. & Berg J. van den 1992. Een zoutwater-kolonie Aalscholvers *Phalacrocorax carbo* in Groningen. *Sula* 6: 100-102.

Platteeuw M., Ham N.F. van der & Ouden J.E. den 1994. Zeetrektingen in Nederland in de jaren tachtig. *Sula* 8: 1-203.

Südbeck P. & Hälterlein B. 1995. Brutvogelbestände an der deutschen Nordseeküste im Jahre 1993 - Siebte Erfassung durch die Arbeitsgemeinschaft "Seevogelschutz". *Seevögel* 16: 25-29.

Kees (C.J.) Camphuysen, Piet Duiven, Jaap Zuidewind, Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, postbus 59, 1790 AB Den Burg. texel